

SOCIAL CHANGE IN INDIA-II

(Semester-IV)

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 70

Note : Attempt two questions each from Sections A and B carrying 10½ marks each and the entire Section C consisting of 14 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION-A

- I. Define social change and describe its features.
- II. Write a detailed note on development.
- III. Describe the economic factors of social change.
- IV. Discuss the role of technology in social change.

SECTION-B

- V. Define Sanskritization and describe its features.
- VI. Describe the impact of globalization on modern society.
- VII. Discuss the role of Panchayati Raj institutions in rural development.
- VIII. Write a detailed note on Swarn Jyanti Gram Swaraj Yojna.

SECTION-C (Compulsory)

- IX. Write short notes on the following :

1. Types of social change	2. Evolution
3. Progress	4. Revolution
5. Demographic factors of social change	6. Cultural factors of social change
7. Sources of Sanskritization	8. Westernization
9. Secularization	10. Urbanization and social change
11. Modernization	12. Community Development
13. MGNREGA	14. Traditional Panchayati Raj system.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10½ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 14 ਸੰਖੇਪ ਉਤਤ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ - A

- I. ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
II. ਵਿਕਾਸ ਉਪਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
III. ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਆਰਥਕ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
IV. ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿਚ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਰੋਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - B

- V. ਸੰਸਕਿਤੀਕਰਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
VI. ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਉਪਰ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
VII. ਪੈਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
VIII. ਸਵਰਨ ਜਾਂਤੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਉਪਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ - C

(ਲਾਚਾਰੀ)

IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
2. ਕ੍ਰਮਵਿਕਾਸ
3. ਪ੍ਰਗਤੀ
4. ਕ੍ਰਾਂਤੀ
5. ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਜਨਸੰਖਿਅਕ ਕਾਰਕ
6. ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਕ
7. ਸੰਸਕਿਤੀਕਰਣ ਦੇ ਸੌਮੇ
8. ਪੱਛਮੀਕਰਣ
9. ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖੀਕਰਣ
10. ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਣ
11. ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਣ
12. ਸਮਦਾ ਵਿਕਾਸ
13. ਮਨਰੋਗਾ
14. ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ।